

Комесар Савета Европе за људска права Нилс Муижниекс изразио је забринутост због застоја у процесу помирења у земљама Западног Балкана где етничке и друге поделе превладавају, наводи се у извештају после посете региону.

"Ови застоји се посебно односе на одбијање геноцида, уздизање ратних злочинаца и покушаје рехабилитације особа умешаних у злочине почињене током ратова 1990-их. Шта више, поделе су појачане историјским ревизионизмом везаним за Други светски рат, запаљивим говором неких политичких вођа и упорним настављањем етничке сегрегације у образовању", написао је Муижниекс у најновијем коментару о људским правима објављеном данас, преноси у саопштењу Савет Европе.

Муижниекс је рекао да је крајње време да политичке вође региона почну да раде заједно да се суоче са проблемима из прошлости и да изграде заједничку визију будућности.

Упркос напретку оствареном до сада много тога остаје да се уради, навео је Муижниекс.

"Садашњи знаци регресије у региону ризикују да угрозе напредак остварен до сада. Да би се зауставили ови негативни трендови, а ослањајући се на лекције из прошлости, сви политички актери треба да ставе по страни своје краткорочне политичке циљеве и да се усредсреде на јачање социјалне кохезије уместо на јачање етничких подела", написао је он.

Потребно је да нерешени случајеви несталих особа буду стављени високо на листу приоритета, да се свим жртвама обезбеде одговарајуће, брзе и ефикасне репарације. Потребно је укључити све правне одредбе које дискриминишу директно или индиректно против цивилних жртава рата које припадају одређеним етничким групама.

Потребно је да се осигура пуна одговорност за злочине начињене за време рата, и побољша регионална сарадња у тој области, наводи се у саопштењу.

Рад на стварању услова за враћање интерно расељених лица и избеглица мора да иде даље од обезбеђења одговарајућег смештаја и да обухвати приступ свим економским и социјалним правима, навео је Муижниекс. Некажњивост за злочине мотивисане мржњом или етничком или другом дискриминацијом мора бити искорењена, и све државе треба систематски да подижу свест јавности о томе.

Такође је комесар СЕ указао да је сегрегација по етничкој основи у образовању недопустива и мора бити искорењена.

Државе треба да измене своје образовне системе и инвестирају у школе да би пренели младим генерацијама вредности толеранције и диверзитета кроз образовање о људским правима, учењу о грађанским правима и објективним приказима историје.

Он је рекао да је важно да се установи истина о несталим особама. Указао је да је установљено шта се десило за више од трећине од готово 40.000 несталих током ратова 1990-их у региону, што је учинак без председана на глобалном нивоу. Ипак је указао да је успешно закључење тог процеса спречено због недостатка политичке воље и недовољних финансијских и људских ресурса за ексхумације и рад патолога.

Комесар Савета Европе је рекао да је пронађено неколико важних масовних гробница, укључујући у Томашици и на Корићанским стијенама у Босни и у Рудници у Србији али да ће бити мало или никаквог напретка у тој области без искреног политичког дијалога на регионалном нивоу и без отварања свих војних и полицијских архива који би могли да садрже важне информације о несталим.

Такође је поновио да је потребно да се починиоци тешких кршења људских права и хуманитарног права изведу пред лице правде. Некажњивост охрабрује чињење и понављање злочина, задаје додатне патње жртвама и има негативне последице на владавину права и јавно поверење у правду, рекао је Муижниекс.

Рекао је да је битно да се за Хашки трибунал, који завршава свој рад у децембру ове године, истакне његова кључна улога у обезбеђивању преузимања одговорности за тешка кршења људских права.

"Наслеђе тог суда треба да се представи и објасни јавности у региону на непристрасан и убедљив начин, укључујући путем образовања, а његова огромна база доказа и појединачних случајева треба и даље да се користи у релевантним домаћим суђењима", рекао је Муижниекс.

По његовим речима примећени су неки позитивни случајеви у суђењу ратним злочинима на националном нивоу али ипак се борба против некажњивости креће сувише споро и постоји и даље више озбиљних недостатка. Као пример навео је Хрватску и Србију где су кривични поступци до сада само обухватили ниже рангиране полицијске и војне званичнике.

Указао је и на Косово где рад на комплексним случајевима ратних злочина представља озбиљан изазов за домаћи правни систем због структурних проблема и слабог поверења у институције.

(Бета)